

Total No. of Printed Pages—16

3 SEM TDC GEEC (CBCS) GE 3 (A/B/C)

2023

(Nov/Dec)

ECONOMICS

(Generic Elective)

Paper : GE-3

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

Paper : GE-3 (A)

(**Indian Economy**)

1. তলত দিয়াসমূহৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ লিখা : 1×8=8

Answer the following as directed :

(a) গোলকীয়কৰণ কি?

What is globalization?

(b) 'Towards faster and more inclusive growth' লক্ষ্য আগত বক্ষা পঞ্চবার্ষিক পৰিকল্পনা হ'ল The Five-Year Plan in which 'towards faster and more inclusive growth' was targeted is

(i) নৱম পৰিকল্পনা (9th Plan)

(ii) দশম পৰিকল্পনা (10th Plan)

(iii) একাদশ পৰিকল্পনা (11th Plan)

(iv) দ্বাদশ পৰিকল্পনা (12th Plan)

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

(c) কোনে প্ৰথমে মানৱ উন্নয়ন সূচকাংক ধাৰণাটো দাঙি ধৰিছিল?

Who had propounded the concept of Human Development Index (HDI)?

(d) শিশুৰ মৃত্যুৰ হাৰ বুলিলে কি বুজা?

What do you mean by infant mortality rate?

(e) MGNREGA-ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা।

Write the full form of MGNREGA.

(f) দৰিদ্ৰতাৰ বোজা কি?

What is incidence of poverty?

(g) তাইৱান মডেলৰ আধাৰ কি আছিল?

What was the base of Taiwan Model?

(h) ভাৰতৰ অধিকাংশ শ্ৰমশক্তি কোন খণ্ডৰ লগত জড়িত?
In which sector maximum number of
labour force of India are involved?

2. তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা/উত্তৰ
লিখা (প্ৰতিটো ১৫০ শব্দৰ ভিতৰত) : $4 \times 4 = 16$

Answer/Write short notes on any *four* of the
following (**within 150 words** each) :

(a) আমদানি বিকল্প আৰু সংৰক্ষণ

Import substitution and protection

(b) ভাৰত আৰু দক্ষিণ কোৰিয়াৰ মানৱ উন্নয়ন সূচকৰ স্থান
তুলনা কৰা।

Compare the HDI rank of India and
South Korea.

(c) পৰম আৰু আপেক্ষিক দৰিদ্ৰতা

Absolute and relative poverty

(d) অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ উপাদান হিচাপে জনসংখ্যা

Population as a factor of economic
development

(e) জনসংখ্যাৰ লভ্যাংশ

Demographic dividend

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা (প্ৰতিটো ৫০০ শব্দৰ ভিতৰত) :

Answer the following questions (**within 500 words** each) :

3. (a) প্ৰাক-স্বাধীনতাৰ কালত ভাৰতৰ অৰ্থনীতিৰ অৱস্থা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা। 14

Discuss the condition of the Indian economy on the eve of Independence.

অথবা/Or

- (b) ভাৰতত ১৯৯১ চনত গ্ৰহণ কৰা অৰ্থনৈতিক পুনৰ্গঠন নীতি সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা। 14

Discuss the new Economic Reforms of 1991.

4. (a) মানৱ উন্নয়ন সূচক কি? ইয়াক কেনেকৈ গণনা কৰা হয়, বৰ্ণনা কৰা। 4+10=14

What is Human Development Index? Explain how Human Development Index is calculated.

অথবা/Or

- (b) ভাৰতৰ বয়স আৰু লিংগ গাঁথনি সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা। 14

Discuss about the age and sex composition in India.

5. (a) ভাৰতত দৰিদ্ৰতা দূৰীকৰণৰ বাবে গ্ৰহণ কৰা বিভিন্ন ব্যৱস্থাসমূহৰ বিষয়ে ব্যাখ্যা কৰা। 14
Explain the various measures taken to alleviate poverty in India.

অথবা/Or

- (b) ভাৰতৰ নিবনুৱা সমস্যাৰ প্ৰকৃতি আৰু ইয়াৰ পৰিমাণ আলোচনা কৰা। 14
Discuss the nature of unemployment and its estimates in India.

6. (a) অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ বাবে চিংগাপুৰ, দক্ষিণ কোৰিয়া আৰু টাইৱানে অৱলম্বন কৰা উপায়সমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 14
Explain the measures taken by Singapore, South Korea and Taiwan for economic development.

অথবা/Or

- (b) ভাৰত আৰু চিংগাপুৰৰ অৰ্থনীতিৰ তুলনামূলক ব্যাখ্যা কৰা। 14
Comparatively analyse the economy of India and Singapore.

Paper : GE-3 (B)

(Money and Financial Markets)

1. তলত দিয়াসমূহৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ লিখা : 1×8=8
Answer the following as directed :

(a) মুদ্ৰাৰ গুণকৰ সূত্ৰটো লিখা।

Write the formula for money multiplier.

(b) তলৰ কোনটো বিত্তীয় মধ্যস্থতাকাৰী নহয়?

Which of the following is not a financial intermediary?

(i) ব্যৱসায় প্ৰতিষ্ঠান

Business firm

(ii) দালাল

Broker

(iii) মজুত বিনিময় কেন্দ্ৰ

Stock exchange

(iv) নিয়ন্ত্ৰক

Regulator

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

(c) SEBI-ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা।

Write the full form of SEBI.

(d) ভাৰতৰ আটাইতকৈ পুৰণি মজুত বিনিময় কেন্দ্ৰটোৰ নাম লিখা।

Name the oldest stock exchange in India.

(e) সুদৰ হাৰৰ পাৰ্থক্য হৈছে

Interest rate differential is

(i) গ্ৰাহকৰ ঋণৰ ওপৰত ধাৰ্য কৰা আৰু গ্ৰাহকে সঞ্চয়ী আমানতৰ ওপৰত আহৰণ কৰা সুদৰ হাৰৰ মাজৰ পাৰ্থক্য

difference between interest rate on consumer loan and saving deposit

(ii) RBI-এ নিৰ্ধাৰণ কৰা পূৰ্বৰ সুদৰ হাৰ আৰু চলিত সুদৰ হাৰৰ মাজৰ পাৰ্থক্য

difference between previous rate of interest and current rate of interest fixed by RBI

(iii) দুই ধৰণৰ সদৃশ বিনিয়োগৰ সুদৰ হাৰৰ শতাংশৰ মাজত থকা প্ৰত্যক্ষ পাৰ্থক্য

the direct difference between the percentage of interest rates of two similar investments

(iv) ওপৰৰ এটাও নহয়

None of the above

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

(f) বেলেঞ্চ শীটৰ যি কোনো এটা উপাদান উল্লেখ কৰা।
Mention any one element of Balance Sheet.

(g) অৰ্থনীতিত মুদ্ৰাৰ যোগান নিয়ন্ত্ৰণ কৰিবলৈ তলৰ কোনটো আহিলা ব্যৱহাৰ নকৰে?

Which of the following is not an instrument of monetary authority to control money supply in an economy?

(i) খোলা বজাৰ প্ৰক্ৰিয়া

Open market operation

(ii) নৈতিক আবেদন

Moral suasion

(iii) প্ৰান্তিক প্ৰয়োজনীয়তা

Marginal requirement

(iv) মুদ্ৰা ছপা কৰাৰ নীতি

Principle of note issue

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

(h) মুক্ত অৰ্থনীতিত মৌদ্ৰিক পৰিচালনা/ব্যৱস্থাপনা ফলপ্ৰসূ কৰিবলৈ তলৰ কোনটো নীতি প্ৰয়োগ কৰা হয়?

Which of the following policies is more effective for monetary management in an open economy?

(i) মৌদ্ৰিক নীতি

Monetary policy

(ii) ৰাজস্ব নীতি

Fiscal policy

(iii) ৰপ্তানি-আমদানি নীতি

Export-import policy

(iv) ওপৰৰ আটাইকেইটা

All of the above

2. চমু টোকা লিখা (যি কোনো চাৰিটা) : 4×4=16

Write short notes on (any four) :

(a) ভাৰতত মুদ্রাৰ যোগান

Money supply in India

(b) বাণিজ্যিক বেংকৰ সম্পদ পৰিচালনা

Portfolio management of commercial bank

(c) অনা-বেংক বিত্তীয় প্রতিষ্ঠান

Non-bank financial intermediaries

(d) ৰাষ্ট্ৰীয় মজুত বিনিময় কেন্দ্ৰ

National Stock Exchange

(e) বিত্তীয় ব্যৱস্থাৰ কাৰ্য্যৱলী

Functions of financial system

3. এখন অৰ্থনীতিত মুদ্রাৰ যোগানৰ উপাদানবোৰ কি কি? সাধাৰণ

মূল্যস্তৰ মুদ্রাৰ যোগানৰ দ্বাৰা কেনেদৰে প্ৰভাৱান্বিত হয়?

আলোচনা কৰা।

6+6=12

What are the components of money supply in an economy? Discuss how money supply influences the general price level.

অথবা/Or

চমু টোকা লিখা :

6×2=12

Write short notes on :

(a) মুদ্রাৰ কাৰ্যাবলী

Functions of money

(b) মুদ্রাৰ গুণক

Money multiplier

4. এখন অৰ্থনীতিত বিত্তীয় অনুষ্ঠানবোৰৰ ভূমিকা সম্বন্ধে আলোচনা কৰা।

11

Discuss the role of financial institutions in an economy.

অথবা/Or

মূলধন বজাৰৰ সংজ্ঞা লিখা। মূলধন বজাৰৰ কাৰ্য আৰু গুৰুত্ব সম্পৰ্কে ব্যাখ্যা কৰা।

3+(4+4)=11

Define capital market. Explain the functions and importance of capital market.

5. বিত্তীয় ব্যৱস্থা মানে কি? এখন উন্নয়নশীল অৰ্থনীতিত বিত্তীয় ব্যৱস্থাৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে বহলাই ব্যাখ্যা কৰা।

4+7=11

What is financial system? Elaborate the role of financial system in a developing economy.

অথবা/Or

SEBI-ৰ উদ্দেশ্য আৰু কাৰ্যাবলী উদাহৰণসহ ব্যাখ্যা কৰা।

5+6=11

Illustrate the objectives and functions of SEBI.

6. সুদৰ হাৰৰ ম্যাৰী-গাঁথনিৰ অৰ্থ লিখা। সুদৰ হাৰৰ ম্যাৰী-গাঁথনিৰ প্ৰত্যাশাৰ তত্ত্বটো আলোচনা কৰা। 4+7=11

What is term-structure of interest rate?
Explain the expectations theory of term-structure of interest.

অথবা/Or

সুদৰ হাৰ নিৰ্ধাৰণত তাৰল্য-প্ৰীতিৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে ব্যাখ্যা কৰা। সুদৰ হাৰ নিৰ্ধাৰণত তাৰল্য-প্ৰীতিয়ে সন্তোষজনক ব্যাখ্যা আগবঢ়াইছেনে? তোমাৰ উত্তৰৰ সপক্ষে যুক্তি দিয়া। 6+5=11

Explain the role of liquidity-preference in the determination of the rate of interest. Does liquidity-preference approach offer a satisfactory explanation about determination of the rate of interest? Justify your answer.

7. বাণিজ্যিক বেঙ্কৰ ঋণ সৃষ্টিৰ প্ৰক্ৰিয়াটো আলোচনা কৰা। ইয়াৰ সীমাবদ্ধতাবোৰ ব্যাখ্যা কৰা। 7+4=11

Discuss the process of credit creation of a commercial bank. Explain the limitations of it.

অথবা/Or

ভাৰতৰ বেংকিং খণ্ডৰ সংস্কাৰৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 11
Discuss the banking sector reform in India.

Paper : GE-3 (C)

(**Environmental Economics**)

1. তলত দিয়াসমূহৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ লিখা : 1×8=8

Answer the following as directed :

(a) বাহ্যিকতাৰ সংজ্ঞা দিয়া।

Define externalities.

(b) তলৰ কোনটোৰ উপস্থিতিত পিগুভিয়ান কৰৰ জৰিয়তে বজাৰ বিফলতা নোহোৱা কৰিব পাৰি?

Pigovian tax can be imposed to correct the problem of market failure in the presence of which of the following?

(i) উপভোগত ধনাত্মক বাহ্যিকতা

Positive externality in consumption

(ii) উৎপাদনত ঋণাত্মক বাহ্যিকতা

Negative externality in production

(iii) উপভোগত ঋণাত্মক বাহ্যিকতা

Negative externality in consumption

(iv) ওপৰৰ এটাও নহয়

None of the above

(c) কোনবিধ সম্পত্তিৰ অধিকাৰৰ ক্ষেত্ৰত বৰ্জনীয়তা সৰ্বাধিক?

In which form of property rights regime excludability is the highest?

(i) ব্যক্তিগত সম্পত্তিৰ অধিকাৰ

Private property rights

(ii) সাৰ্বজনীন সম্পত্তিৰ অধিকাৰ

Common property rights

(iii) ৰাজ্যিক সম্পত্তিৰ অধিকাৰ

State property rights

(iv) মুক্ত সম্পত্তিৰ অধিকাৰ

Open access resources rights

- (d) মন্ট্ৰীল প্ৰ'ট'কল স্বাক্ষৰিত হৈছিল
Montreal Protocol was signed in
- (i) ১৯৮৫ চনত
1985
 - (ii) ১৯৭২ চনত
1972
 - (iii) ১৯৮৭ চনত
1987
 - (iv) ১৯৯৬ চনত
1996
- (e) প্ৰদূষণ অনুজ্ঞাৰ এটা উদাহৰণ দিয়া।
Give one example of pollution permit.
- (f) ক'জৰ তত্ত্বৰ এটা সীমাবদ্ধতা উল্লেখ কৰা।
State one limitation of Coase theorem.
- (g) তলৰ কোনটো প্ৰতিযোগিতামূলক বজাৰত দৰ নিৰ্ধাৰণ
প্ৰক্ৰিয়াত অন্তৰ্ভুক্ত কৰা নহয়?
Which of the following is not included
by the price mechanism of the
competitive markets?
- (i) পৰিৱেশীয় সম্পদৰ ব্যৱহাৰ মূল্য
The use value of environmental
resource
 - (ii) অনা-ব্যৱহাৰ মূল্য
Non-use value
 - (iii) বজাৰ-বিহীন মূল্য
Non-market value
 - (iv) ওপৰৰ (ii) আৰু (iii) দুয়োটা
Both (ii) and (iii)

(h) অর্থনীতিৰ বহনক্ষম উন্নয়নৰ ধাৰণাটোৰ সংজ্ঞা ৰাষ্ট্ৰসংঘত

কোন চনত পোনপ্ৰথমে আগবঢ়াইছিল?

In which year the sustainable development concept of economics was first forwarded in the United Nations?

(i) ১৯৮০/1980

(ii) ১৯৮৭/1987

(iii) ১৯৭৫/1975

(iv) ১৯৬০/1960

2. তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা

(প্ৰতিটো ১৫০ শব্দৰ ভিতৰত) :

5×4=20

Write short notes on any *four* of the following (**within 150 words** each) :

(a) অৰ্থনৈতিক আৰু সামাজিক সম্পদ হিচাপে পৰিবেশ
Environment as an economic asset and social asset

(b) উন্নয়নশীল দেশসমূহত নিৰ্বনানীকৰণৰ কাৰণসমূহ
Major causes of deforestation in the developing countries

(c) প্ৰদূষণ ৰোধৰ ক্ষেত্ৰত ব্যৱসায়যোগ্য অনুজ্ঞাৰ ব্যয়-ফলপ্ৰসূতা
Cost effectiveness of tradable pollution permit in controlling pollution

(d) জৈৱবৈচিত্ৰ্য হ্রাস
Loss of biodiversity

(e) পিয়াৰ্চ-এট্‌কিন্‌চনৰ বহন ক্ষমতাৰ জোখ
Pearce-Atkinson measure of sustainable development

3. (a) পৰিৱেশীয় অৰ্থনীতি বুলিলে কি বুজা? পৰিৱেশীয় অৰ্থনীতিৰ লগত জড়িত বিভিন্ন বিষয় আৰু সমস্যা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা। 3+10=13

What is environmental economics?
Discuss the issues and problems
related to environmental economics.

অথবা/Or

- (b) বজাৰ বিফলতা বুলিলে কি বুজা? বজাৰ বিফলতাৰ কাৰণবোৰ কি কি? পৰিৱেশীয় গুণৰ ক্ষেত্ৰত বজাৰ বিফল কিয় হয়? আলোচনা কৰা। 3+4+6=13

What do you mean by market failure?
What are the causes of market failure?
Why does market fail for environmental
quality? Discuss.

4. (a) গোটা আৱৰ্জনা নিষ্কাশন, নিৰ্বনানীকৰণ আৰু জলচ্ছেদ ব্যৱস্থাপনাৰ বিশেষ সন্দৰ্ভত অসমৰ পৰিৱেশীয় সমস্যাসমূহ আলোচনা কৰা। এই সমস্যাসমূহ সমাধানৰ হেতু পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা। 9+4=13

Explain the environmental problems in
Assam with a special reference to solid
waste management, deforestation and
watershed management. Suggest a few
practical solutions to the problems.

অথবা/Or

- (b) উন্নয়নশীল দেশসমূহৰ বাবে গ্ৰহণ কৰা পৰিৱেশীয় নীতিৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 13

Give an account on the environmental
policies undertaken in developing
countries.

5. (a) পৰিৱেশীয় মূল্যায়নৰ পৰিস্থিতিভিত্তিক মূল্যায়ন পদ্ধতিটো আলোচনা কৰা। পৰিৱেশীয় সম্পদৰ অনা-ব্যৱহাৰ মূল্য জোখ লোৱাৰ ক্ষেত্ৰত এই পদ্ধতিৰ সুবিধা লিখা।

10+3=13

Discuss the contingent valuation method of environmental valuation. Show the benefit of this method in measuring non-user value of environmental resources.

অথবা/Or

- (b) পৰিৱেশীয় সম্পদৰ মূল্য নিৰূপণৰ বিভিন্ন পদ্ধতিসমূহ আলোচনা কৰা।

13

Explain the various methods of valuation of environmental goods.

6. (a) বহনক্ষম উন্নয়নৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা। বহন ক্ষমতা কেনেদৰে জুখিব পাৰি? আলোচনা কৰা।

5+8=13

Explain the concept of sustainable development. How do we measure sustainability? Discuss.

অথবা/Or

- (b) গোলকীয় পৰিৱেশ সুৰক্ষা আৰু বহনক্ষম উন্নয়নৰ লগত জড়িত বিভিন্ন আন্তৰ্জাতিক চুক্তিসমূহৰ ওপৰত আলোচনা আগবঢ়োৱা।

13

Explain the various international agreements related to the global concern for environmental protection and sustainable development.
